

Recent bezocht

[Kerk & Leven](#)

| [Kerknet-redactie](#)

| [Kerknet-shop](#)

EUWS

EUWS

kerknet

GEVENEMENTEN

VIERINGEN

SHOP

AANMELDEN

PAROCHIE

Kerknet-redactie

STARTPAGINA

CONTACTEN

FORMULIEREN

Nieuwsbrief ontvangen?

Schrijf je in op de nieuwsbrief van Kerknet en **ontvang dagelijks** een overzicht van de **niet te missen artikels**.

E-mailadres

INSCHRIJVEN

Bijbel en sek
'Ontspan u v

Lieve Wouters

gepubliceerd

Het verhaal van David en Batseba liet kunstenaars toe om met een bijbels thema vrouwelijk moois te schilderen. Maar het verhaal zelf is minder fraai.

Meer

Artikel

David: 'Ontspan u wat' ~ 2 Samuël 11

Terwijl het leger van koning David zwaar strijd voert, valt zijn oog op een vrouw die een ritueel bad neemt. Hij informeert over haar en laat Batseba - want zo heet de schoonheid - bij zich brengen. Een tijd later blijkt ze zwanger. Duidelijk niet van haar man Uriah, die ondertussen aan het front stond.

Daarom laat David Uriah bij zich komen en hij dringt erop aan dat die een nachtje thuis gaat slapen: *Ontspan u wat!* Maar Uriah is plichtsbewust. De volgende avond dringt David opnieuw aan en voert hem dronken, maar nog laat Uriah zich niet verleiden om te genieten in volle oorlog. Ten slotte laat David Uriah zonder rugdekking opstellen in de strijd, om niet geconfronteerd te worden met de gevolgen van zijn bedrog. Uriah sneuvelt en David eigent zich zijn weduwe toe.

Deel dit artikel

Welke woorden zijn betekenisvol in dit

verhaal?

Hans Ausloos • In vers 8 raadt David Uria aan om naar huis te gaan en zich te ontspannen. Letterlijk vertaald staat er: *Was uw voeten*. Dat was dan weer beeldtaal voor het wassen van de geslachtsdelen. Eigenlijk staat hier dus gewoon: ga eens goed van bil met uw vrouw. Goed geprobeerd van David, want dan zou Uria toch nog als vader kunnen doorgaan, maar het zal niet lukken. Uria is namelijk veel plichtsbewuster dan David. Van hem wordt vermeld dat hij een Hethiet is, een vreemdeling dus. Dat maakt het contrast met David nog sterker.

De vermelding van het voorjaar is overigens ook geen toeval. David heeft lentekriebels... Een ander stijlkenmerk is de 3-voudige herhaling. David probeert Uria 3 keer te overhalen om met zijn vrouw te gaan slapen. Aan dit soort dingen zie je dat we te maken hebben met anekdotiek. Dit verhaal is niet historisch.

Welke rol speelt Batseba?

We komen weinig over haar te weten. Ze is de vrouw van Uria, een soldaat. Zoals de joodse wet voorschrijft, neemt ze een ritueel bad na haar menstruatie. Het enige wat de schrijver verder nog vermeldt, is haar schoonheid. De schrijver laat verstaan dat er niets op haar valt aan te merken.

Maar hoe ervaart zij wat hier allemaal gebeurt? Zag ze David wel zitten of voelde ze zich misbruikt? In ieder geval stond ze niet in de positie om weerstand te bieden. In heel dit verhaal komt David naar voren als iemand die zijn macht misbruikt voor seksuele lusten.

Kunstenaars maakten door de eeuwen heen dankbaar gebruik van dit verhaal om schaars geklede vrouwelijke schoonheid neer te zetten. Daardoor kan de verkeerde indruk ontstaan dat Batseba David verleid zou hebben, wat zeker niet uit de tekst kan afgeleid worden.

David's seksueel misbruik wordt in de tekst expliciet veroordeeld.

Het verhaal eindigt inderdaad met een uitgesproken morele les:

In het oordeel van de Heer was het wel degelijk slecht wat David had gedaan. In andere verhalen blijkt de afkeuring ook wel eens

uit het onheil dat een misbruiker bij wijze van straf overkomt.

Maar even vaak passeren dergelijke zaken zonder commentaar,

weer een voorbeeld van de toenmalige cultuur die uitermate

mannelijk gedomineerd was. Wat een vrouw dacht of voelde,

lijkt vaak zonder belang. Dat is een drempel voor de hedendaagse

lezer. Maar als je dat eenmaal in tijd en cultuur plaatst, kun je oog

krijgen voor de betekenis van het verhaal.

En die komt vooral tot uiting in het vervolg, waarin de profeet

Natan koning David opzoekt en hem een parabel vertelt over een

rijke en een arme man. De eerste steelt van de arme zijn enige

lammetje. David heeft onmiddellijk de les door: *4-voudig moet de*

rijke het lam vergoeden! Waarop Natan besluit: *Die rijke bent u.*

Als straf wordt het eerste kind van Batseba en David geboren met

een dodelijke ziekte. De koning beseft zijn fout, begint een

streng vasten en hoopt nog op vergeving, maar het kind sterft.

Daarna komt er nog een zoon, die dan weer *de lieveling van God*

wordt genoemd en die David zal opvolgen: Salomo.

Wat is uiteindelijk de bedoeling van dit verhaal?

Behalve de les van profeet Natan is de bedoeling van deze tekst

mogelijk niet veel meer dan het introduceren van de naam

Salomo, een kind van troostseks bij wijze van spreken, maar wel

één met een grote toekomst. David had vele vrouwen (en

bijvrouwen), maar het is van deze Batseba dat de troonopvolger

komt.

Dat dit verhaal op zichzelf niet zo belangrijk is, blijkt ook uit het

feit dat het niet is opgenomen in het Bijbelboek Kronieken, dat nochtans heel wat herhaling uit het Bijbelboek Koningen bevat. Mogelijk zegt dat al iets over binnenbijbelse perceptie: de samenstellers van de Bijbel vonden het misschien niet langer opportuun om zo'n onstichtelijk verhaal over een grote koning op te nemen.

Interessant is wel dat [psalm 51](#) er nog naar verwijst. Die wordt ingeleid met de woorden: *Een psalm van David, toen de profeet Natan hem had bezocht nadat hij met Batseba had geslapen*. Het is een bekende, lyrische boetepsalm.

Het verhaal staat in schril contrast met de verheven David die we elders tegenkomen.

Ja, in hoofdstuk 7 voorspelt diezelfde profeet Natan nog dat Davids koningshuis voor eeuwig zal vaststaan en zijn troon nooit wankelen. Deze belofte is overigens heel belangrijk in het licht van Jezus.

***Er zal wel degelijk een
einde komen aan de tijd
van de koningen in Israël.
Maar Jezus wordt gezien
als de verderzetting van het
koningschap van David.***

In hoofdstuk 8 wordt David ook nog eens goed en rechtvaardig genoemd. Maar ook hij is dus niet zonder fouten. Veel Bijbelse geschiedschrijving kwam tot stand na de val van Jeruzalem (in 587 voor Christus), waarbij men zich afvroeg waar het was fout gelopen met de belofte van God. In die achteruitkijkspiegel menen de auteurs dat de koningen niet altijd helden waren, maar dat ze ook zware fouten hadden gemaakt. Zo wordt er van de grote Salomo verteld dat hij wel 1000 vrouwen had, en lang niet allemaal Israëlitische (waarmee bedoeld wordt dat hij te veel

compromissen sloot rond afgoderij).

Het boek Koningen begint overigens met stevige waarschuwingen van de profeten. Ze vinden het geen goed idee om koningen aan te stellen, zoals andere volkeren dat doen. Daar komt miserie van, wisten ze. Achteraf klinkt het: God had gewaarschuwd.

Lees meer

*Seks in
de Bijbel
~ Nieuwe
reeks
met
bijbelkenner
Hans
Ausloos*

*Bijbel en
seks #4 ~
Vrouwenzot
vs
verleidster:
Simson
en Delila*

*Bijbel en
seks ~
Met mijn
tong wil
ik zijn
zoete
vruchten
proeven*

Recent bezocht

[Kerk & Leven](#)

[Kerknet-redactie](#)

[Kerknet-shop](#)

